

Список використаних джерел:

1. Августюк М. М. Емоційний інтелект у дискурсі точності метакогнітивного моніторингу : монографія. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2023. 374 с.
2. Черновол Є. О., Сливенко П. В. Щодо підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх офіцерів у реаліях війни (українська відповідь на виклики часу). *Академічні візії*. 2023. Вип. 17. С. 1–11.
3. Noushad B., Van Gerven P. W. M., de Bruin A. B. H. Exploring the use of metacognitive monitoring cues following a diagram completion intervention. *Advances in Health Sciences Education*, 2024. Vol. 29. Pp. 1323–1351.
4. Schraw G., Dennison R. G. Assessing metacognitive awareness. *Contemporary Educational Psychology*, 1994. Vol. 19. Pp. 460–475.
5. Zimmerman B. J., Schunk D. H. Self-regulated learning and performance: An introduction and an overview. In: *Handbook of Self-Regulation of Learning and Performance*. New York : Routledge, 2011. Pp. 1–12.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-562-7-9>

Кобець О. В.,

*доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології та педагогіки
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Бабчук О. Г.,

*кандидат психологічних наук, доцент,
завідувачка кафедри психології та педагогіки
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Гульбс О. А.,

*доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології та педагогіки
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ КУРСАНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Анотація. У тезах зазначено, що для формування еколого-правової свідомості актуальне еколого-правове просвітництво, виховання та

освіта, які ґрунтуються на принципах: загальності поширення екологічного виховання й освіти на все населення країни, з урахуванням особливостей професійних категорій; комплексності, здійснення екологічного виховання та освіти в системі навчання; безперервності у процесі всього періоду навчання, у тому числі на рівні перепідготовки та підвищення кваліфікації.

Ключові слова: свідомість, еколого-правова свідомість, еколого-правове просвітництво, еколого-правова освіта, еколого-правове виховання.

Kobets O., Babchuk O., Gulbs O. On the Problem of Developing Ecological and Legal Awareness among Cadets of the University of Internal Affairs

Summary. The theses emphasize that the formation of ecological and legal awareness requires ecological and legal education, upbringing, and enlightenment based on the following principles: the universality of environmental education and upbringing for the entire population of the country, taking into account the specific characteristics of professional categories; a comprehensive approach, ensuring the integration of environmental education and upbringing within the overall education system; and continuity throughout the entire learning process, including at the stages of retraining and professional development.

Key words: awareness, ecological and legal awareness, ecological and legal enlightenment, ecological and legal education, ecological and legal upbringing.

Відомо, що еколого-правова свідомість – це рівень розуміння людиною екологічних норм, прав та обов'язків, що забезпечує гармонійну взаємодію з довкіллям і є механізмом дотримання екологічного законодавства [1]. Ця свідомість багатоаспектна, бо включає як особистісне сприйняття навколишнього середовища, так і усвідомлення своєї ролі та відповідальності у його охороні, раціональному використанні природних ресурсів та дотримання екологічних законів. Важливе значення для цілеспрямованого впливу на світогляд, поведінку й діяльність особистості, формування еколого-правової свідомості має еколого-правове просвітництво, виховання та освіта як частина екологічного виховання та освіти, що ґрунтується на таких принципах: загальності поширення екологічного виховання й освіти на все населення країни, з урахуванням індивідуальних інтересів, стимулів та особливостей окремих соціальних і територіальних груп та професійних категорій; комплексності, здійснення екологічного виховання та освіти в системі навчання, з урахуванням науково-обґрунтованих методичних вимог; безперервності у процесі всього

періоду навчання, у тому числі на рівні перепідготовки та підвищення кваліфікації (рис. 1).

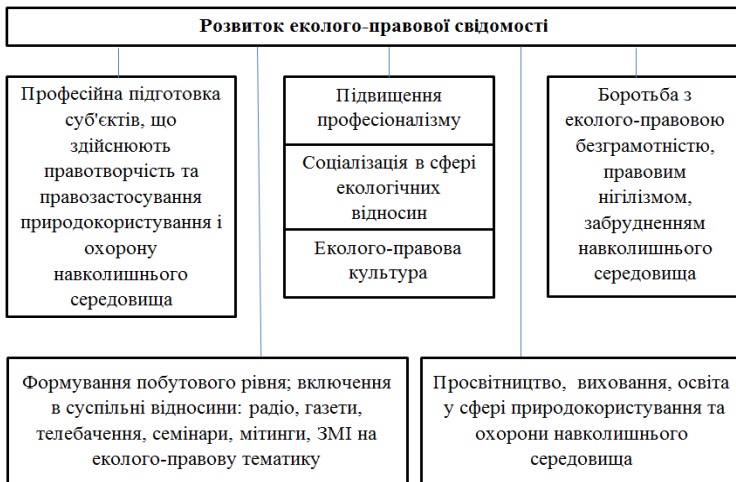

Рис. 1. Схема розвитку еколого-правової свідомості суб'єктів природоохоронної діяльності

Підвищення кваліфікації має самостійне значення в системі екологічного виховання й освіти, і безпосередньо пов'язано з професійною підготовкою керівних працівників і фахівців. Значення екологічної освіти підкреслюється в міжнародних документах, присвячених охороні навколишнього природного середовища. Ступінь інформованості про вимоги природоохоронного законодавства, зміст і обсяг професійних знань щодо правової охорони навколишнього природного середовища мають бути розроблені з урахуванням особливостей професійної діяльності. Курсанти університету внутрішніх справ повинні отримати глибокі знання в області природоохоронного законодавства і практики його застосування. За допомогою еколого-правової освіти забезпечується рішення загальної задачі: екологізація юридичної освіти, формування екологічної культури та активної громадянської позиції, зокрем, підготовка курсантів-екологів (рис. 2; 3.). У даний час екологічне право є обов'язковою (нормативною) навчальною дисципліною, і викладається курсантам правових навчальних закладів усіх спеціалізацій. У цьому зв'язку необхідно зазначити особливу значимість розвитку у курсантів юридичної спеціальності стійких еколого-правових поглядів, прогресивного еколого-правового світогляду, оволодіння навичками

вирішення сучасних еколого-правових питань на макро– і мікрорівнях за допомогою державно-правових засобів охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпеченням екологічної безпеки. Ці фактори необхідно враховувати при складанні навчальних програм, у змісті яких мають відображатися сучасні тенденції розвитку природоохоронного права, потреба держави у працівниках органів правоохоронних органів екологічного спрямування найвищої кваліфікації, які володіють всебічними знаннями національного і зарубіжного екологічного права. Дані обставини обумовлюють нагальну необхідність запровадження нових курсів та спецкурсів для курсантів, що спеціалізуються в області природоресурсового та екологічного права. Удосконалення еколого-правової освіти настійно вимагає: відповідної наукової і навчально-методичної бази; систематизації та відображення сучасних підходів у навчальній літературі; створення оптимального навчально-методичного забезпечення сприйняття курсантами еколого-правових явищ, специфіки їх відображення в екологічному законодавстві та праві; вироблення логічно послідовною та зрозумілою системи екологічного права.

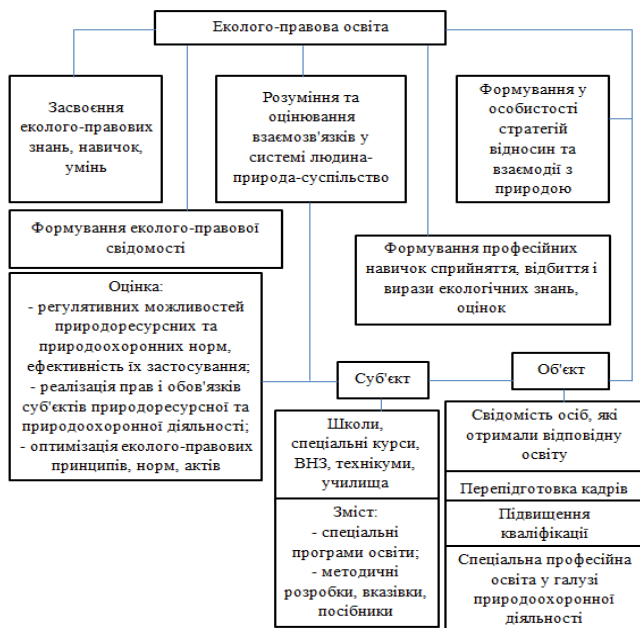

Рис. 2. Структура еколого-правової освіти суб'єктів природоохоронної діяльності

Також необхідне обґрунтування теоретичних положень охорони, захисту та реалізації екологічних прав особистостей; розвитку системи тлумачення норм екологічного права. Формування системи еколого-правових знань створює передумови для оволодіння природоохоронними вміннями і навичками.

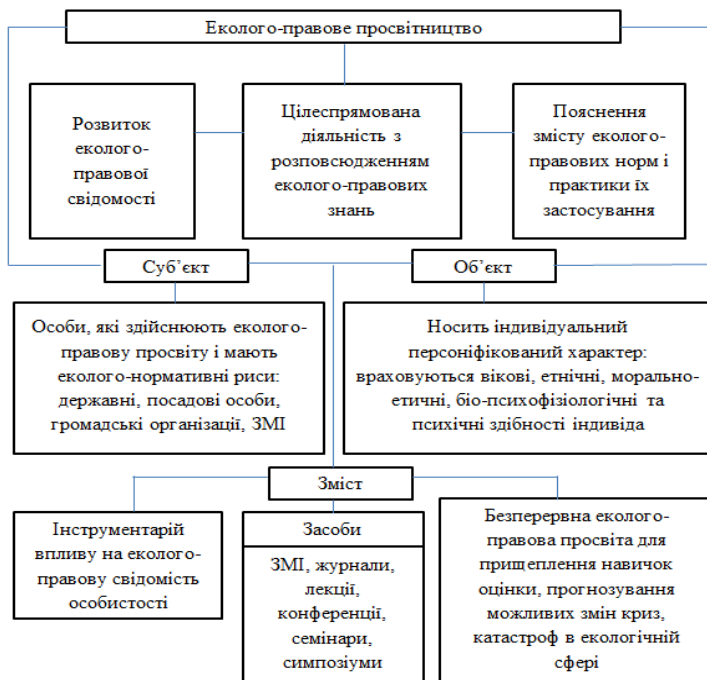

Рис. 3. Структура еколого-правової просвіти працівників природоохоронної діяльності

Отже, еколого-правові знання та еколого-правова свідомість не тотожні. Щоб знання увійшло в систему домінуючих потреб, мотивацій курсантів воно повинно бути пов'язане з чуттєвим сприйняттям. Погляди і переконання в системі екологічної освіти і виховання стають компонентом еколого-правової свідомості.

Список використаних джерел:

1. Кобець О.В. Психологічна структура еколого-правової свідомості працівників прокуратури: дисертація... доктора психологічних наук: 19.00.01. Харків, 2015. 368 с.